

Beatričė Kleizaitė-Vasaris

Gyvenimo aprašymas

Beatričė Kleizaitė-Vasaris (buv. Kerbelienė), gimusi 1925 m. sausio 3 d. Kaune.

Tėvai: Mykolas Kleiza ir Ona Krasauskaitė.

Mokiausi Kauno Valstybinio Teatro Dramos studijoje.

Piktadariams nužudžius teatro meno vadovą Juozą Monkevičių, su keletu bendramokslių 1944 m. pradžioje išvykome į Vieną, kur tikėjomės toliau tęsti teatro studijas. Deja, universitetą uždarė, o studentus išsiuntė į darbus. Man teko vertėjos pareigos IG Farben Industry gamyklose, kur darbams buvo sutelkta didelė minia užsieniečių. Vėliau gyvenau Salzburge, gi karui pasibaigus atvykau į Ravensburg'ą. Tenai apsigyveno nemaža lietuvių, tarpe jų ir žymūs rašytojai, dailininkai bei kiti šviesuomenės nariai. Aš įsijungiau į Antano Gustaičio vadovaujamą lietuvių ansamblį, su kuriuo ruošdavome pasirodymus kariškiams (prancūzams) ir lankydavomės kitose lietuvių kolonijose.

1945 m. rudenį išvykau į Italiją. Romoje patekau brangios atminties p. Vincentos Lozoraitienės globon, kuri manim rūpinosi kaip savąja dukra.

Įstojau į Romos Universitetą, ten pasirinkau meno istoriją. Kadangi paskaitų lankymas nebuvo privalomas, tuo pačiu metu galėjau mokintis ir Accademia dell' Arte Dramatico.

Romoje dirbau Lietuvos Pasiuntinybėje prie Šv. Sosto ir taipogi buvau Ministro Stasio Lozoraičio asmeniška sekretorė.

1948 m. ištekėjau už kompozitoriaus Vytauto Kerbelio ir gegužės 7 d. su kitais DP išvykome į Argentiną. Apsigyvenome Buenos Aires. Pradžioje dirbau italų teatre, gi vėliau įkūriau ir vadovavau lietuvių scenos mylėtojų būreliui, su kuriuo esame pastatę nemaža veikalų, bei suruošę daug literatūros ir meno vakarų.

Buenos Aires mūsų šeimoje gimė trys vaikai: Vytautas Kazimieras (1949), Dovilė-Beatričė (1951) ir Ramunė Laima Kristina (1952).

Argentinoje gyvenimas buvo labai sunkus ir teko išbandyti įvairiausių darbų: nuo siuvimo namuose iki pardavinėjimo sklypų, kol pagaliau gavau vertėjos darbą šveicarų firmoje Ciba.

Sveikatos sumetimais persikėlėme į Cordoba. Ten pradėjau gana sėkmingą fotografės karjerą. Pasirinkau išimtinai vestuvių fotografavimą. Pradžioje buvo labai sunku surasti klientų, bet gana greitai tapau populiari, nes buvau vienintelė moteris užsiimanti šiuo darbu. Pagaliau mūsų vargai užsibaigė ir pinigų pakako ne vien maistui, bet galėjom net vyrui nupirkti pianiną, be kurio jam buvo sunku pasireikšti savoje srityje.

1955 m. pabaigoje per kariuomenės sukilimą buvo nuversta Peron'o vyriausybė, gi mums atėjo išt kvietimai persikelti į Kanadą, ką mes ir padarėme. Apsigyvenome MontReaK'. Dirbau banke, o vėliau perėjau į Ciba firmą. Ten vėl subūriau teatro mylėtojų klubą ir esame pastatę keletą veikalų.

1959 m. atėjo eilė emigruoti į US ir persikėlėme gyventi į Providence R I, kur buvo man užtikrintas darbas.

Užsidarius mergaičių bendrabučiui, savaitgaliais vykdavau į Main'e, kur berniukų gimnazijoje dirbdavau su dramos būreliu.

Išsiskėlus Ciba firmai iš Providence, perėjau dirbti į Brown Universiteto retųjų knygų biblioteką, kur teko kataloguoti senąsias ispanų ir lotynų knygas. Čia ir pati pradėjau studijuoti. Po poros metų, nors likau dirbti Brown'o universitete, tačiau studijas perkėliau į RI Universitetą, kur buvo stiprus dramos departamentas (katedra).

1964 gavau B.A. (Bachelor of Arts) iš dramos ir sociologijos. 1965 tame pačiame Universitete užbaigiau Bibliotekininkystės Mokyklą ir gavau MLS (Master of Library Science – Bibliotekos mokslų magistras). Universitete surežisavau pora veikalų (T. Widder „Mūsų miestelis“, T. Williams „Stiklinis žvėrynas“).

1965 m. persikėlėme gyventi į Bostoną ir pradėjau dirbti Boston College bibliotekoje kaip kataloguotoja. Ten pat mokiausi ir gavau M.A. (Master of Arts – magistrą iš ispanų kalbos ir literatūros).

Lietuviškoje veikloje ir vėl įkūriau teatro grupę – „Bostono Lietuvių Modernusis teatras“. Tai buvo jaunimo grupė, su kuria statėme šiųdieninius veikalus. Taipgi buvau išrinkta porai kadencijų vadovauti Bostono Lietuvių Kultūros klubui.

1967 persiskyrčiau su vyru. Vėliau dukros ir aš pavardę teisme pakeitėm į Vasaris (sūnui palikome tėvo pavardę).

Gavusi pilną stipendiją, pradėjau doktorato studijas Tufts universitete, dramos department'e, tačiau terminuotas laikas pasibaigė prieš man parašant disertaciją.

Nei iš lietuviškos veiklos nei iš teatro duonos nevalgysi, tad dėl „duonos ir druskos“ pradėjau dirbti Rockland'o mokyklų sistemoje bibliotekų direktorės pareigose. Ten išdirbau 14 m., kol išėjau į ankstyvą pensiją. Kadangi nebeliko lietuvių mergaičių bendrabučio, berniukų stovyklos ir gimnazijos, tad teatro meile dalinausi su amerikiečiais moksleiviais, jiems dėščiau teatro istoriją ir vadovavau dramos būreliui. Statėm grandioziškus „musicals“ kaip „Oliver“ bei rimtus dramos veikalus.

Dar gyvenant Romoje, įstojau į studentų jaunimo sambūrį „Šviesa“ ir dalyvaujant dabartinės „Santara-Šviesa“ suvažiavimuose, susipažinau su kūrybingais žmonėmis iš Lietuvos: Sigitu Geda, Vytautu Kubiliu, Judita Vaičiūnaite, Jurga Ivanauskaite, Valentinu Masalskiu, vėliau su Kornelijum Plateliu, Laimonu Noreika, Juozu Apučiu ir kitais. Ir per šiuos žmones pajutau gimtosios Žemės šauksmą, kvietimą grįžti ir Lietuvai atiduoti savo dalią. Man atrodo, kad jeigu žmogus esi gimęs tam tikroje šalyje, tam tikroje tautoje ir religijoje, tai turi pareigą, gimtąją prievolę šiai tautai atiduoti savąją dalį. Aš jauna išvažiavau, tikėdamasi sugrįžti. Deja, likimo knygoj kitaip buvo parašyta. Tad nors dabar, nežiūrint kokio amžiaus esu, aš dar Lietuvai padėti galiu. Pirmą kartą atvažiavau per blokadą. Tada atvykau į Rygą, teatro festivalin, ir drauge su savuoju bagažu Lietuvai atvežiau virš 120 dail. A. Galdiko paveikslų. Sugrįžusi į US rinkau pinigus, skolinausi, bei pasamdžiau konteinerį ir atvežėm skulptoriaus Vytauto Kašubos kūrinius. Šalia jų dar apie 300 Galdiko paveikslų Vilniaus, Kauno ir Žemaičių muziejams, apart Galdiko dar ir keliasdešimt Vytauto Igno bei kitų dailininkų kūrinių. Ir dabar, kiekvieną kartą grįždama iš viešnages USA, savo bagažą atvežu mūsų dailininkų kūrinių Lietuvos muziejams. Paskutinėse kelionėse (2002 m.) supakavau ir į Lietuvą persiunčia visą likusį dail. Adomo Galdiko palikimą, kuris iki šiol buvo saugojamas Nekalto Prasidėjimo Seserų vienuolyne, Putnam, Connecticut valstijoje.

Pirmaisiais atsikūrusios Nepriklausomybės metais buvo planuojama Vilniuje pastatyti Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino paminklą. Kaip skulptoriaus Vytauto Kašubos įgaliotinę Lietuvoje mane pakvietė posėdin, kuriame buvo sprendžiama problema kaip išlaikyti nykstantį „Gedimino Fondą“. Tas Fondas buvo panaikintas ir nuo nulio pradėtas kitas, naujai pavadinus „Kunigaikščio Gedimino Paminklo šalpos Fondas“, kuriame buvau išrinkta pirmininke. Lygiai po trijų metų, kaip ir planavome, paminklas buvo pastatytas. Ir šiandien jau Didysis Kunigaikštis Gediminas žvelgia į savo įkurtą Lietuvos sostinę Vilnių.

Vėliau pradėjau darbuotis prie didžiulio projekto „Lietuvių dailininkų darbai Amerikos šventovėse“. Esu sau aplankiusi ir išfotografavusi meno korinius 93 šventovėse, kuriose yra dailininkų Albino Elksaus, Vytauto K. Jonyno bei Vytauto Kašubos darbai. Šis tyrimas man leido rašyti ir išleisti monografinių studijų – albumų ciklą apie garsiuosius išeivijos menininkus: „Lietuvių dailininkų darbai Šiaurės Amerikos šventovėse“ (2003); Albinas Elkus: „Grožio ir vizijos dailininkai (2009).

Knygų ciklą pratęsė angelogijos studija „Angelai“ (2000 ir 2011).

Anykščiams padovanojau savo sukauptą angelų kolekciją (tapybos, grafikos, skulptūros taip pat tautodailės kūriniai), tai davė pradžią Angelų muziejui (2010).

2013 m. Marijampolei padovanojau per 400 dailės kūrinių kolekciją. Jos pagrindu 2014 m. įkurta Beatričės Kleizaitės Vasaris menų galerija. 2016 m. mano pastangomis ir lėšomis išleistas galerijos meno kolekcijos katalogas.

Už nuopelnus Lietuvai apdovanota Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu, o už nuopelnus Vilniaus miestui - pirmuoju Barboros Radvilaitės medaliu, už nuopelnus Marijampolei - Šv. Jurgio Marijapolės globėjo ordinu ir Marijapolės garbės piliečio ženklu.